

นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัล ENGLISH LEARNING INNOVATION FOR DISSEMINATION OF BUDDHIST PRINCIPLES THE DIGITAL ERA

พระกิตติพงษ์ นางเมาะ, พระนพดล ปันมะ, พระชัยนันท์ สีแก้ว

Phra Kitiphong Nangmo, Phra Noppadon Panma, Phra Chainan Seekaew

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

Mahamakut Buddhist University; Lanna Campus

Corresponding Author E-Mail: Noppadon_papatsaravangso@hotmail.com

Received June 11, 2025

Revised August 14, 2025

Accepted August 25, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับการเผยแผ่หลักธรรมพระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัล โดยมุ่งวิเคราะห์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนารูปแบบการเผยแผ่ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย การศึกษาใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารทางวิชาการประกอบด้วยงานวิจัย บทความ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและเทคโนโลยีการศึกษาในยุคดิจิทัล ผลจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า นวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) ระบบการเรียนรู้แบบปรับตัว (Adaptive Learning) ที่ปรับเนื้อหาตามความสามารถของผู้เรียน (2) เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมและเสมือน (AR/VR) ที่สร้างประสบการณ์การเรียนรู้แบบ immersive และ (3) การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการวิเคราะห์และปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียน การศึกษายังเน้นย้ำความสำคัญของการบูรณาการเทคโนโลยีสมัยใหม่โดยยังคงรักษาแก่นแท้ของหลักธรรมพระพุทธศาสนาไว้ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายมุ่งเน้นการสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาหลักสูตรและแพลตฟอร์มดิจิทัลที่รองรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับสากลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คำสำคัญ: พระพุทธศาสนา, นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ, เผยแผ่หลักธรรม, เทคโนโลยีดิจิทัล, ยุคดิจิทัล

Abstract

This academic article aims to investigate English language learning innovations for Buddhist principles dissemination in the digital era. The study focuses on analyzing digital technology applications to develop propagation methods that align with target audience behaviors. The research employs document analysis and synthesis, examining academic literature including research papers, articles, and documents related to Buddhist propagation and educational technology in the digital age. Findings reveal that effective learning innovations comprise three key components: (1) Adaptive Learning systems that customize content according to learner capabilities, (2) Augmented Reality and Virtual Reality (AR/VR) technologies that create immersive learning experiences, and (3) Artificial Intelligence applications for content analysis and optimization tailored to individual learners. The study emphasizes the importance of integrating modern technology while preserving the authentic

essence of Buddhist teachings. Policy recommendations focus on encouraging relevant organizations to develop curricula and digital platforms that support effective and sustainable international Buddhist propagation.

Keywords: Buddhism, English Language Learning Innovation, Dharma Dissemination, Digital Technology, Digital Era

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่โลกมีการเชื่อมโยงถึงกันอย่างไร้พรมแดน การเผยแผ่พระพุทธศาสนามีความสำคัญอย่างยิ่งในการนำเสนอหลักธรรมคำสอนที่เป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ ท่ามกลางความวุ่นวายและความท้าทายของสังคมโลกปัจจุบัน หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสามารถเป็นเครื่องมือสำคัญในการเยียวยาจิตใจและแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างยั่งยืน พระพุทธศาสนาได้นำเสนอแนวทางในการดำเนินชีวิตที่สมดุลระหว่างการพัฒนาทางวัตถุและจิตใจ อันเป็นทางสายกลางที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน (พระครูวิโรจน์กาญจนเขต และพระครูสิริกาญจนารักษ์, 2563) ภาษาอังกฤษได้กลายเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างประเทศและวัฒนธรรม บทบาทของภาษาอังกฤษในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงผู้คนจากทั่วโลกที่สนใจศึกษาและปฏิบัติธรรม การแปลและถ่ายทอดหลักธรรมคำสอนเป็นภาษาอังกฤษจึงเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างรอบคอบและมีประสิทธิภาพ เพื่อรักษาความถูกต้องและความลึกซึ้งของพุทธธรรม ขณะเดียวกันก็ต้องทำให้เข้าใจง่ายและเข้าถึงได้สำหรับผู้ที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

ในยุคดิจิทัล การสื่อสารธรรมะด้วยภาษาอังกฤษต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ประการแรกคือการรักษาความถูกต้องและความลึกซึ้งของหลักธรรมในการแปลและถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะศัพท์ธรรมะที่มีความหมายเฉพาะและลึกซึ้ง ประการที่สองคือการปรับรูปแบบการนำเสนอให้เหมาะสมกับสื่อดิจิทัลและพฤติกรรมผู้บริโภคของชนรุ่นใหม่ โดยยังคงรักษาความน่าเชื่อถือและความศักดิ์สิทธิ์ของหลักธรรม ประการที่สามคือการสร้างเนื้อหาที่ตอบโจทย์ความต้องการและความสนใจของผู้คนในยุคปัจจุบัน ที่ต้องการความรู้และแนวทางปฏิบัติที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัลยังต้องคำนึงถึงการสร้างชุมชนออนไลน์ที่เข้มแข็ง เพื่อเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสนับสนุนการปฏิบัติธรรมร่วมกัน การใช้เทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์อย่างชาญฉลาดจะช่วยขยายการเข้าถึงธรรมะไปยังกลุ่มคนรุ่นใหม่และผู้สนใจจากทั่วโลก อย่างไรก็ตาม ต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดการใช้เทคโนโลยีและภาษาอังกฤษในการเผยแผ่ธรรมะกลายเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงแก่นแท้ของพุทธธรรม หรือทำให้การปฏิบัติธรรมกลายเป็นเพียงกระแสนิยมชั่วคราว

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในบริบทโลกปัจจุบันจึงต้องอาศัยการบูรณาการระหว่างความรู้ความเข้าใจในหลักธรรม ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสร้างสรรค์การเผยแผ่ธรรมะที่มีประสิทธิภาพและเข้าถึงผู้คนในวงกว้าง โดยยังคงรักษาความถูกต้องและความลึกซึ้งของพุทธธรรมไว้ได้อย่างครบถ้วน ดังนั้น บทความนี้จะมุ่งเน้นแนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านสื่อภาษาอังกฤษในยุคดิจิทัล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาวิจัย วิเคราะห์และสังเคราะห์ แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัล โดยเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างกลยุทธ์การสื่อสารธรรมะที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับสากลอย่างมีประสิทธิภาพการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยภาษาอังกฤษในยุคดิจิทัล โดยเน้นการประยุกต์ใช้

เทคโนโลยีดิจิทัลและการสร้างกลยุทธ์การสื่อสารธรรมะที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับสากลอย่างมีประสิทธิภาพ

พัฒนาการของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

พระพุทธศาสนาได้แผ่ขยายจากชมพูทวีปสู่นานาชาติประเทศผ่านระยะเวลาอันยาวนาน โดยเริ่มต้นอย่างเป็นทางการในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช ผู้ทรงส่งสมณทูตไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังดินแดนต่าง ๆ 9 สาย (อุทิส ศิริวรรณ, 2560) การเผยแผ่ในระยะแรกมุ่งเน้นไปยังดินแดนใกล้เคียงในเอเชีย ก่อนที่จะขยายวงกว้างสู่ภูมิภาคอื่นทั่วโลก ในยุคปัจจุบัน การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโลกตะวันตกมีรูปแบบที่แตกต่างจากเดิม โดยเน้นการปรับให้เข้ากับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวตะวันตก ศูนย์ปฏิบัติธรรมและวัดพุทธในต่างประเทศได้พัฒนารูปแบบการสอนที่เรียบง่าย เน้นการปฏิบัติมากกว่าพิธีกรรม และใช้ภาษาท้องถิ่นในการสื่อสารธรรมะ (พระมหาจักรพล สิริโร, 2563) นอกจากนี้ ยังมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเผยแผ่ เช่น แพลตฟอร์มออนไลน์ แอปพลิเคชัน และสื่อสังคมออนไลน์ กรณีศึกษาที่โดดเด่นของความสำเร็จในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ คือ การเติบโตของพระพุทธศาสนาในสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะในช่วงทศวรรษที่ 1960-1970 ที่เกิดกระแสความสนใจในการปฏิบัติสมาธิภาวนาอย่างกว้างขวาง สำนักปฏิบัติธรรมหลายแห่งได้ก่อตั้งขึ้นและได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จประกอบด้วย

1. ยุคการเผยแผ่แบบดั้งเดิม (Traditional Era) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโบราณมีพัฒนาการสำคัญในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช (ราว 268-232 ก่อนคริสตกาล) ซึ่งทรงส่งพระธรรมทูต 9 สายออกประกาศพระศาสนาทั้งในและนอกชมพูทวีป ส่งผลให้พระพุทธศาสนาเถรวาทเผยแผ่ไปยังดินแดนต่าง ๆ อาทิ ศรีลังกา พม่า และเอเชียกลาง (นาวิณ วงศ์รัตนมัจฉา, 2556) ในส่วนของการเผยแผ่สู่ประเทศจีน พระภิกษุที่มีบทบาทสำคัญได้เดินทางจากจีนสู่ชมพูทวีปเป็นเวลา 17 ปี เพื่อศึกษาพระพุทธศาสนา ณ มหาวิทยาลัยนาลันทา และนำคัมภีร์กลับไปแปลเป็นภาษาจีน ซึ่งมีส่วนสำคัญในการทำให้พระพุทธศาสนาขยายวงกว้างขึ้นในประเทศจีน (ศุภสิณี รัตตะคุ และคณะ, 2565) เส้นทางสายไหมมีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา นอกเหนือจากการเป็นเส้นทางการค้า ยังเป็นเส้นทางแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและความเชื่อ โดยเฉพาะในบริเวณเมืองโบราณ เช่น คูชา ทูรฟาน และดุหนว ซึ่งพัฒนาเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาพระพุทธศาสนา อาทิ มหาวิทยาลัยนาลันทา วิกิรามคิลา และตักศิลา ได้ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการศึกษา การผลิตพระธรรมทูต และการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งมีอิทธิพลต่อประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนาจนถึงปัจจุบัน

2. ยุคการฟื้นฟูและการปรับตัว (Modern Revival Era) การฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในยุคสมัยใหม่มีพัฒนาการสำคัญในช่วงศตวรรษที่ 19-20 โดยเฉพาะในประเทศอินเดีย ซึ่งปรากฏการณ์สำคัญคือการนำชาวอินเดียในวรรณะจัณฑาลกว่า 500,000 คน เข้าสู่พระพุทธศาสนาในปี พ.ศ. 2499 เพื่อหลุดพ้นจากระบบวรรณะ ก่อให้เกิดความตื่นตัวในการศึกษาพระพุทธศาสนาในฐานะเครื่องมือพัฒนาสังคม (พระภมร ฐิริปัญโญ และพระปลัดอร่าม เรนโท, 2566) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโลกตะวันตกเริ่มชัดเจนในศตวรรษที่ 19 ผ่านการศึกษาเชิงวิชาการและการแปลคัมภีร์จากภาษาบาลีและสันสกฤต ต่อมาในศตวรรษที่ 20 แนวคิดทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะเรื่องสติ (mindfulness) ได้รับการยอมรับในวงการศึกษาและการแพทย์ตะวันตก ควบคู่กับการก่อตั้งองค์กรพุทธศาสนานานาชาติที่สำคัญ เช่น องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ในปี พ.ศ. 2493 และสภาสงฆ์สากล การแปลคัมภีร์และหนังสือธรรมะเป็นภาษาต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่สากล โดยพัฒนาจากการแปลพระไตรปิฎกและคัมภีร์สำคัญ สู่อุปกรณ์เขียนร่วมสมัย และสื่อการสอนธรรมะในรูปแบบต่าง ๆ การพัฒนาคำศัพท์และวิธีการอธิบายธรรมะที่เหมาะสมกับบริบททาง

ภาษาและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และความเข้าใจระหว่างนิกายต่าง ๆ ของพระพุทธศาสนาทั่วโลก

3. ยุคดิจิทัลและการเชื่อมโยงทั่วโลก (Digital Globalization Era) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัลได้พัฒนาอย่างก้าวกระโดดผ่านสื่อสังคมออนไลน์และแพลตฟอร์มดิจิทัล (พระครูวินัยธรรมโกธ อภิรักษ์ และคณะ, 2567) ได้ชี้ให้เห็นว่าเทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิธีการเข้าถึงธรรมะ โดยเฉพาะผ่านช่องทาง YouTube Facebook และ Podcast ที่เอื้อให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงเนื้อหาทางพระพุทธศาสนาได้อย่างไร้ขีดจำกัด การพัฒนาดังกล่าวประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญสามประการ ได้แก่ (1) การพัฒนาเครือข่ายพุทธศาสนิกชนระดับโลกผ่านเทคโนโลยี ก่อให้เกิดชุมชนออนไลน์ที่เชื่อมโยงผู้คนข้ามวัฒนธรรม (2) การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติธรรมออนไลน์ อาทิ แอปพลิเคชันสำหรับการนั่งสมาธิ การฟังธรรม และพระไตรปิฎกดิจิทัล และ (3) การปรับตัวของพระสงฆ์และองค์กรพุทธศาสนาสู่ยุคดิจิทัล ผ่านการพัฒนาทักษะการสื่อสารธรรมะออนไลน์และการจัดตั้งหน่วยงานด้านสื่อดิจิทัล อย่างไรก็ตาม การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัลยังต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการใช้เทคโนโลยีและการรักษาแก่นแท้ของพระธรรม รวมถึงการจัดการความท้าทายด้านความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่มีความหมายในโลกเสมือนจริง แม้รูปแบบการเผยแผ่จะเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย แต่แก่นแท้ของพระธรรมยังคงได้รับการรักษาและสืบทอดอย่างต่อเนื่อง

นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในยุคดิจิทัล

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในยุคดิจิทัลได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากด้วยการพัฒนาของเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น (พระครูวินัยธรรมโกธ อภิรักษ์ และคณะ, 2567) ในปัจจุบัน นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้พัฒนาไปอย่างก้าวกระโดด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ที่หลากหลาย เช่น Coursera, edX และ Udemy ที่นำเสนอหลักสูตรภาษาอังกฤษจากสถาบันการศึกษาชั้นนำทั่วโลก รวมถึงแพลตฟอร์มเฉพาะทางด้านภาษาอย่าง BBC Learning English และ British Council ที่นำเสนอเนื้อหาที่เป็นระบบและมีคุณภาพสูง

1. นวัตกรรมการเรียนรู้แบบปรับเหมาะ (Adaptive Learning Innovation) นวัตกรรมการเรียนรู้แบบปรับเหมาะ (Adaptive Learning Innovation) เป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยใช้อัลกอริทึมในการประมวลผลข้อมูลพฤติกรรม การเรียนรู้ ผลการทดสอบ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อสร้างโมเดลผู้เรียนที่แม่นยำ (สุนีย์ โคธิรานุรักษ์ และคณะ, 2565) การทำงานของระบบประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การประเมินความรู้พื้นฐานและทักษะของผู้เรียน การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนา และการออกแบบเส้นทางการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning Path) ระบบจะติดตามพัฒนาการแบบเรียลไทม์และปรับระดับความยากของเนื้อหาให้เหมาะสมตามความก้าวหน้าของผู้เรียน พร้อมทั้งวิเคราะห์รูปแบบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นบ่อยเพื่อให้คำแนะนำที่เฉพาะเจาะจง นอกจากนี้ ระบบยังช่วยให้ผู้สอนสามารถติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกและการรายงานผลแบบเรียลไทม์ รวมถึงความสามารถในการทำนายแนวโน้มผลการเรียนรู้ในอนาคต ซึ่งช่วยให้ผู้สอนสามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอนและให้การสนับสนุนได้อย่างทัน่วงที

2. นวัตกรรมการเรียนรู้เชิงปฏิสัมพันธ์ (Interactive Learning Innovation) นวัตกรรมการเรียนรู้เชิงปฏิสัมพันธ์ (Interactive Learning Innovation) เป็นการบูรณาการระหว่างเทคโนโลยีดิจิทัล

สมัยใหม่กับหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม พระศุภชาติ ลำสิงห์ และคณะ (2567) ได้กล่าวถึงว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีความจริงเสมือน (Virtual Reality: VR) และความจริงเสริม (Augmented Reality: AR) สามารถยกระดับการมีส่วนร่วมและความเข้าใจในเนื้อหาของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ นวัตกรรมดังกล่าวประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญสี่ประการ ได้แก่ (1) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี VR และ AR ในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสมือนจริง ที่เอื้อต่อการฝึกปฏิบัติทักษะการสื่อสารในบริบทจำลอง (2) ระบบจำลองการสนทนาที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งสามารถปรับระดับความยากและให้ข้อเสนอแนะเฉพาะบุคคล (3) การประยุกต์ใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน (Gamification) ในการสร้างแรงจูงใจและความผูกพันในการเรียนรู้ และ (4) แพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและการทำงานร่วมกัน นวัตกรรมเหล่านี้ไม่เพียงเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อาทิ ทักษะการทำงานร่วมกัน การคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาศักยภาพในยุคดิจิทัล

3. นวัตกรรมการประเมินและพัฒนาทักษะ (Assessment and Skill Development Innovation)

นวัตกรรมการประเมินและพัฒนาทักษะ (Assessment and Skill Development Innovation) เป็นการบูรณาการเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประเมินและพัฒนาทักษะทางภาษา พระครูปลัดณัฐพล ขนติโล (2563) ได้กล่าวถึงว่า การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการวิเคราะห์และประเมินทักษะทางภาษาช่วยเพิ่มความแม่นยำในการระบุประเด็นที่ต้องพัฒนาและให้คำแนะนำเฉพาะบุคคล การพัฒนานวัตกรรมดังกล่าวประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญสี่ประการ ได้แก่ (1) ระบบวิเคราะห์การออกเสียงด้วย AI ที่ใช้เทคโนโลยีประมวลผลเสียงพูดขั้นสูงในการเปรียบเทียบและวิเคราะห์การออกเสียง (2) ระบบประเมินทักษะการเขียนอัตโนมัติที่ใช้อัลกอริทึมประมวลผลภาษาธรรมชาติวิเคราะห์งานเขียนในมิติต่าง ๆ (3) การติดตามและวิเคราะห์พัฒนาการด้วย Big Data ที่ประมวลผลข้อมูลการเรียนรู้เพื่อสร้างภาพรวมพัฒนาการของผู้เรียน และ (4) ระบบเชื่อมต่อการฝึกฝนกับเจ้าของภาษาผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ นวัตกรรมเหล่านี้มีจุดเด่นร่วมกันในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการเฉพาะบุคคล อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จในการประยุกต์ใช้นวัตกรรมขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การออกแบบระบบที่เหมาะสม การเตรียมความพร้อมของผู้สอนและผู้เรียน และการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการพัฒนาทักษะทางภาษา

การประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ในยุคดิจิทัล การเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้พัฒนารูปแบบและวิธีการให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์เพื่อเข้าถึงพุทธศาสนิกชนทั่วโลก (พระภมร ฐิริปัญญา และพระปลัดอร่าม เรนโท, 2566) การเผยแผ่ธรรมะผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้กลายเป็นช่องทางสำคัญที่ช่วยให้หลักธรรมคำสอนเข้าถึงผู้คนได้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพมากขึ้น แพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Facebook, YouTube, Instagram และ Twitter ได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแผ่ธรรมะ โดยพระสงฆ์และองค์กรทางพระพุทธศาสนาได้ใช้ช่องทางเหล่านี้ในการนำเสนอหลักธรรมในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจ ทั้งการถ่ายทอดสดการแสดงธรรมเทศนา การผลิตคลิปวิดีโอสั้น ๆ ที่สอดแทรกหลักธรรม และการแบ่งปันข้อคิดธรรมะในรูปแบบอินโฟกราฟิกส์ นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับการปฏิบัติธรรมและการเรียนรู้พระพุทธศาสนาโดยเฉพาะการนำเสนอธรรมะด้วยภาษาอังกฤษผ่านช่องทางดิจิทัลได้พัฒนาเทคนิคและรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้เข้าถึงผู้สนใจชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้เทคโนโลยีการแปลอัตโนมัติและการผลิตสื่อหลายภาษา

เพื่อขยายการเข้าถึง การสร้างคำอธิบายศัพท์ธรรมะและหลักธรรมที่ซับซ้อนด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงการใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง (Storytelling) และการยกตัวอย่างที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมตะวันตก

1. นวัตกรรมด้านการนำเสนอเนื้อหาธรรมะ การเผยแพร่และการศึกษาธรรมะในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันสมัยและเข้าถึงผู้คนได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่คุ้นเคยกับเทคโนโลยี (พระศุภชาติ สาส์วงศ์ และคณะ, 2567) ซึ่งเห็นว่าการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางสำคัญในการสืบทอดพระพุทธศาสนา ในศตวรรษที่ 21 นวัตกรรมดังกล่าวประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญสี่ประการ ได้แก่ (1) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AR/VR ในการสร้างประสบการณ์เสมือนจริง โดยเฉพาะการจำลองสังเวชนียสถานและเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติ (2) การพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับการสวดมนต์และปฏิบัติธรรมแบบโต้ตอบ ที่รวมฟีเจอร์การสวดมนต์ การนั่งสมาธิ และการติดตามพัฒนาการ (3) การสร้างสื่อมัลติมีเดียที่อธิบายหลักธรรมผ่านภาพเคลื่อนไหว อินโฟกราฟิก และเสียงประกอบ และ (4) การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการวิเคราะห์ความสนใจและนำเสนอเนื้อหาธรรมะที่เหมาะสมรายบุคคล อย่างไรก็ตาม การนำนวัตกรรมมาใช้ในการเผยแผ่ธรรมะจำเป็นต้องคำนึงถึงความถูกต้องของเนื้อหาและการรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของพระพุทธศาสนา โดยอาศัยความร่วมมือจากพระสงฆ์และผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาในการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อพุทธศาสนิกชนและการสืบทอดพระพุทธศาสนา

2. นวัตกรรมด้านการเรียนรู้และปฏิบัติธรรม นวัตกรรมด้านการเรียนรู้และปฏิบัติธรรมในยุคดิจิทัลได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม (นาวัน วงศ์รัตนัจฉา, 2556) ซึ่งเห็นว่าการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นปัจจัยเร่งสำคัญที่ทำให้การเรียนรู้และปฏิบัติธรรมแบบดั้งเดิมต้องปรับตัวสู่รูปแบบดิจิทัล

นวัตกรรมดังกล่าวประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญสี่ประการ ได้แก่ (1) การพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์แบบมีปฏิสัมพันธ์ที่นำเสนอพระธรรมคำสอนผ่านสื่อมัลติมีเดียหลากหลายรูปแบบ (2) การสร้างห้องปฏิบัติธรรมเสมือนจริงด้วยเทคโนโลยี VR และ AR ที่จำลองบรรยากาศเอื้อต่อการปฏิบัติธรรม (3) การพัฒนาระบบติดตามและวิเคราะห์พัฒนาการในการปฏิบัติธรรมด้วย AI และ Big Data เพื่อประเมินและให้คำแนะนำที่เหมาะสมรายบุคคล และ (4) การสร้างชุมชนออนไลน์สำหรับแลกเปลี่ยนประสบการณ์การปฏิบัติธรรมที่เชื่อมโยงผู้ปฏิบัติธรรมทั่วโลก นวัตกรรมเหล่านี้ไม่เพียงเพิ่มประสิทธิภาพการเผยแผ่พระพุทธศาสนา แต่ยังช่วยลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ อย่างไรก็ตาม การพัฒนานวัตกรรมต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการใช้เทคโนโลยีและการรักษาแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา เพื่อดำรงไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์และคุณค่าดั้งเดิม

3. นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการและการเข้าถึง การพัฒนาระบบฐานข้อมูลพระไตรปิฎกดิจิทัลเป็นก้าวสำคัญในการอนุรักษ์และเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยการนำเทคโนโลยีการประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing) และระบบการสืบค้นอัจฉริยะมาประยุกต์ใช้ (พระครูสุนทรธรรมมาร สุธิตโต, 2566) ระบบดังกล่าวช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถค้นหาพระธรรมคำสอนได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ มีการจัดหมวดหมู่เนื้อหาอย่างเป็นระบบ พร้อมคำอธิบายและการอ้างอิงที่เชื่อมโยงกัน นอกจากนี้ยังมีการแปลและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างภาษาต่าง ๆ ทำให้ผู้สนใจจากทั่วโลกสามารถเข้าถึงพระธรรมคำสอนได้ การใช้ Big Data ในการวิเคราะห์ความสนใจและความต้องการของผู้ศึกษาธรรมะ เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ โดยระบบจะเก็บข้อมูลการใช้งาน เช่น หัวข้อธรรมะที่ได้รับความนิยม ช่วงเวลาที่มีการเข้าถึงมากที่สุด รูปแบบการนำเสนอที่ได้รับความนิยม และการตอบรับของผู้ใช้ ข้อมูลเหล่านี้จะถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการนำเสนอธรรมะให้เข้าถึงได้ง่ายและน่าสนใจมากขึ้น

การสร้างระบบการถ่ายทอดสดและจัดเก็บคลังธรรมะในรูปแบบดิจิทัล ได้พัฒนาให้มีคุณภาพสูงทั้งด้านภาพและเสียง มีระบบการจัดการที่เป็นระเบียบ สามารถรองรับผู้ชมจำนวนมากพร้อมกัน มีการจัด

หมวดหมู่ตามประเภทของธรรมะ ระดับความยาก และหัวข้อที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งมีระบบค้นหาและแนะนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้สนใจสามารถเลือกเข้าชมได้ตามความสนใจและความพร้อม การพัฒนาแพลตฟอร์มการบริจาคและทำบุญออนไลน์ได้นำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้เพื่อสร้างความโปร่งใสและความปลอดภัยในการทำธุรกรรม ระบบสามารถตรวจสอบการบริจาคได้ทุกขั้นตอน มีการออกใบอนุโมทนาบัตรดิจิทัล และมีระบบรายงานการใช้จ่ายเงินบริจาคที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาระบบการทำบุญในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การถวายสังฆทาน การบริจาคเพื่อการก่อสร้าง การสนับสนุนโครงการเผยแผ่ธรรมะ โดยผู้บริจาคสามารถเลือกวัตถุประสงค์และติดตามผลการดำเนินงานได้

นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการและการเข้าถึงเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนามีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความสะดวกให้แก่พุทธศาสนิกชนในการศึกษาธรรมะและทำบุญ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาระบบต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูล การรักษาความเป็นส่วนตัว และการป้องกันการนำเทคโนโลยีไปใช้ในทางที่ผิด เพื่อให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านช่องทางดิจิทัลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในปัจจุบันมีการพัฒนาใน 2 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านนวัตกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติธรรม และด้านการบริหารจัดการและการเข้าถึง โดยด้านนวัตกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติธรรมได้พัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์แบบมีปฏิสัมพันธ์ผ่านสื่อมัลติมีเดีย การสร้างห้องปฏิบัติธรรมเสมือนจริงด้วยเทคโนโลยี VR และ AR และการพัฒนาระบบติดตามและวิเคราะห์พัฒนาการด้วย AI และ Big Data ด้านการบริหารจัดการและการเข้าถึงมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลพระไตรปิฎกดิจิทัลที่ใช้เทคโนโลยี NLP การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ศึกษาธรรมะด้วย Big Data การสร้างระบบถ่ายทอดสดและคลังธรรมะดิจิทัล รวมถึงการพัฒนาแพลตฟอร์มการทำบุญออนไลน์ที่ใช้เทคโนโลยี Blockchain เพื่อความโปร่งใสและปลอดภัย อย่างไรก็ตาม การพัฒนาเทคโนโลยีต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างความทันสมัยกับการรักษาแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา ความปลอดภัยของข้อมูล และการป้องกันการนำเทคโนโลยีไปใช้ในทางที่ผิด โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการทำให้พระธรรมคำสอนเข้าถึงได้ง่าย เข้าใจได้ชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยให้พระพุทธศาสนาดำรงอยู่และเจริญงอกงามในยุคดิจิทัลได้อย่างมั่นคง

แนวทางการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับพระสงฆ์และนักเผยแผ่

ในยุคโลกาภิวัตน์ ทักษะภาษาอังกฤษได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่สังคมนานาชาติ การพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษสำหรับพระสงฆ์และนักเผยแผ่จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสื่อสารหลักธรรมให้เข้าถึงชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุนีย์ โคธิรานุรักษ์ และคณะ, 2565) การเตรียมความพร้อมด้านภาษาจำเป็นต้องมีการวางแผนและดำเนินการอย่างเป็นระบบ ในด้านการเตรียมความพร้อมทางภาษา พระสงฆ์และนักเผยแผ่ควรเริ่มจากการพัฒนาความรู้พื้นฐานทางไวยากรณ์และคำศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะคำศัพท์ธรรมะที่ใช้บ่อยในการเทศนาและการสนทนาธรรม การศึกษาเอกสารและตำราภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในการใช้ภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ การฝึกฟังและออกเสียงให้ชัดเจนถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการสื่อสาร การพัฒนาทักษะการสื่อสารธรรมะเป็นภาษาอังกฤษต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง

1. การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเฉพาะทางเพื่อการเผยแผ่

การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเฉพาะทางเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้การสื่อสารหลักธรรมมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทการเผยแผ่ผ่าน

ช่องทางดิจิทัลที่มีผู้สนใจในระดับนานาชาติ (ศุภสินี รัตตะคุ และคณะ, 2565) การพัฒนาดังกล่าวประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญหลายประการ

ประการแรก การเรียนรู้คำศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนาและการประยุกต์ใช้ในบริบทที่เหมาะสม โดยเฉพาะคำศัพท์ภาษาบาลีที่ต้องใช้ทับศัพท์ในภาษาอังกฤษ เช่น Dhamma, Karma, Nirvana และการใช้ คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่สื่อความหมายใกล้เคียงกับหลักธรรม

ประการที่สอง การพัฒนาทักษะการอธิบายหลักธรรมเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งต้องอาศัยการใช้ภาษาที่ กระชับ ชัดเจน และเป็นระบบ โดยบูรณาการการใช้อุปมาอุปไมยและการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ร่วมสมัย ในด้านการแปลธรรมะและคัมภีร์ จำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญทั้งภาษาบาลี ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เพื่อการถ่ายทอดความหมายที่ถูกต้องและครบถ้วนตามบริบททางวัฒนธรรม

ประการสุดท้าย การพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาด้านธรรมะเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งต้องบูรณาการ ทักษะการฟัง การวิเคราะห์ และการสื่อสารที่แสดงความเมตตา ควบคู่กับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น แพลตฟอร์มออนไลน์และสื่อมัลติมีเดีย ทั้งนี้ การพัฒนาทักษะดังกล่าวควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ ผ่านหลักสูตรการอบรมเฉพาะทางที่มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

2. การพัฒนาทักษะการสื่อสารเพื่อการเผยแผ่ในบริบทนานาชาติ การพัฒนาทักษะการสื่อสารเพื่อ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในบริบทนานาชาติสำคัญอย่างยิ่งในยุคการสื่อสารไร้พรมแดน โดยจำเป็นต้องมี แนวทางที่เป็นระบบและครอบคลุมหลายมิติ (พระครูวินัยธรวิภาส อภิรักษ์ และคณะ, 2567)

ประการแรก การพัฒนาทักษะการบรรยายธรรมและการแสดงธรรมเทศนาเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่ง ประกอบด้วย การฝึกฝนด้านการออกเสียง การเน้นเสียง จังหวะการพูด การเรียบเรียงเนื้อหาอย่างเป็นระบบ และการใช้อุปมาอุปไมยที่สอดคล้องกับบริบทสากล

ประการที่สอง การพัฒนาทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ผู้เผยแผ่ต้องเข้าใจความแตกต่างทาง วัฒนธรรม ค่านิยม และวิถีชีวิตของผู้ฟัง สามารถปรับการนำเสนอให้สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมโดย ยังคงรักษาแก่นแท้ของพระธรรม ควบคู่กับการพัฒนาทักษะการใช้สื่อดิจิทัลและการนำเสนอออนไลน์ ซึ่ง ครอบคลุมการใช้เทคโนโลยีและแพลตฟอร์มดิจิทัลต่าง ๆ เช่น การผลิตสื่อวิดีโอ การสตรีมมิ่ง และการจัดการ ชุมชนออนไลน์

ประการสุดท้าย การพัฒนาบุคลิกภาพและความมั่นใจในการสื่อสาร โดยเน้นการฝึกฝนด้านการวางตัว การแสดงออกทางสีหน้าและท่าทาง การสบตา และการควบคุมน้ำเสียง ทั้งนี้ การพัฒนาทักษะดังกล่าว ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ

3. แนวทางการจัดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบและต่อเนื่อง (พระมหาจักรพล สิริธโร, 2563) โดยมีองค์ประกอบสำคัญหลายประการ

ประการแรก การจัดหลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษเฉพาะทางสำหรับพระสงฆ์ ซึ่งควรออกแบบให้ สอดคล้องกับบริบทเฉพาะ เน้นการเรียนรู้คำศัพท์และสำนวนทางพระพุทธศาสนา การฝึกทักษะการสื่อสาร ในสถานการณ์จริง และมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ

ประการที่สอง การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับพระสงฆ์นานาชาติ ผ่าน ความร่วมมือกับสถาบันพระพุทธศาสนาในต่างประเทศ การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยน และการสร้างชุมชน ออนไลน์ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีและแอปพลิเคชันในการฝึกฝนด้วยตนเอง เช่น แอปพลิเคชันฝึกการออก เสียง แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ และสื่อดิจิทัลต่าง ๆ

ประการสุดท้าย การจัดกิจกรรมปฏิบัติการและการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ ซึ่งเปิดโอกาสให้พระสงฆ์ได้ฝึกทักษะในสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง เช่น การบรรยายธรรม การจัดค่ายปฏิบัติธรรมนานาชาติ และการใช้สื่อดิจิทัลในการเผยแผ่ ทั้งนี้ การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวต้องได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรและงบประมาณอย่างต่อเนื่องเพื่อความยั่งยืนของการพัฒนา

การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัลประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ องค์ประกอบแรก คือ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเฉพาะทาง มุ่งเน้นการเรียนรู้คำศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนา ทั้งการใช้คำศัพท์ภาษาบาลีทับศัพท์และการอธิบายหลักธรรมด้วยภาษาที่เข้าใจได้ ตลอดจนการพัฒนาทักษะการแปลและการให้คำปรึกษาด้านธรรมะเป็นภาษาอังกฤษโดยคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักพระธรรมวินัย องค์ประกอบที่สอง คือ การพัฒนาทักษะการสื่อสารในบริบทนานาชาติ ประกอบด้วย การพัฒนาความสามารถในการบรรยายธรรมและการแสดงธรรมเทศนา การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม และการใช้สื่อดิจิทัลในการนำเสนอ เพื่อให้การเผยแผ่สามารถเข้าถึงผู้ฟังที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบสุดท้าย คือ แนวทางการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยการจัดหลักสูตรอบรมเฉพาะทาง การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกับพระสงฆ์นานาชาติ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้ การพัฒนาทั้งสามองค์ประกอบจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและบูรณาการโดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในยุคดิจิทัล

สรุป

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์มีความสำคัญต่อการนำเสนอหลักธรรมเพื่อเยียวยาจิตใจและแก้ปัญหาสังคมอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะเมื่อใช้ ภาษาอังกฤษ เป็นสื่อกลางเพื่อเข้าถึงผู้คนทั่วโลก การแปลและถ่ายทอดต้องรักษาความถูกต้อง ความลึกซึ้ง และปรับให้เข้าใจง่ายตามความต่างวัฒนธรรม ยุคดิจิทัลทำให้เกิดความท้าทายด้านการแปลศัพท์ธรรมะเฉพาะ การออกแบบเนื้อหาให้เหมาะกับพฤติกรรมผู้บริโภคสื่อ และการสร้างชุมชนออนไลน์เพื่อแลกเปลี่ยนและสนับสนุนการปฏิบัติธรรม

การพัฒนาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยควรจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อพัฒนาศาสตร์ทั้งระยะสั้นและระยะยาว พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารแก่พระสงฆ์และบุคลากรทางพระพุทธศาสนา ควบคู่กับการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเผยแผ่ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ในด้านการปฏิบัติ ควรพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลที่รวบรวมองค์ความรู้ที่ถูกต้องและเข้าถึงง่าย จัดทำสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แอปพลิเคชัน podcast และสื่อมัลติมีเดีย รวมถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวัด สถาบันการศึกษา และองค์กรพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงหลักธรรมกับการแก้ปัญหาสังคมร่วมสมัย ทั้งนี้ ความสำเร็จของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอนาคตจะขึ้นอยู่กับการผสมผสานระหว่างการรักษาแก่นแท้ของพระพุทธศาสนากับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมายและบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

เอกสารอ้างอิง

นาวิณ วงศ์รัตนมัจฉา. (2556). ศึกษาผลสัมฤทธิ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในกลุ่มชาติพันธุ์ลีซูของพระธรรมจาริก. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 2(1), 130-147.

- พระครูปลัดณัฐพล ขนติพโล (ชินปัญชรางกูร). (2563). การใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 18(1), 165–179.
- พระครูสุนทรธรรมมากร สุจิตโต. (2566). ปาฏิหาริย์ 3 : นวัตกรรมสื่อการสอนพุทธธรรม. วารสาร มจร บาลี ศึกษาพุทธโฆสปริทรรศน์, 9(3), 251–263.
- พระครูวินัยธรวุฒิไกร อภิรักษ์, พระณัฐวุฒิ พันทะลี, พระครูใบฎีกาเดชา นามวงษา และอานันท์ กรมน้อย. (2567). การปรับตัวและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสังคมยุคดิจิทัล. วารสารวิชาการ พระพุทธศาสนาเขตลุ่มแม่น้ำโขง, 7(1), 33–45.
- พระครูวิโรจน์กาญจนเขต และพระครูสิริกาญจนารักษ์. (2563). วิปัสสนากรรมฐานเพิ่มพลังจิตสู่ภัยโควิด - 19: บทเรียนจากองค์ดาไลลามะ. วารสารศิลปการจัดการ, 4(2), 409–418.
- พระภมร ฐิริปัญญา (ช่อผูก) และพระปลัดอร่าม เรนโท. (2566). การฟื้นฟูพระพุทธศาสนาเพื่อให้สอดคล้องกับ สังคมปัจจุบัน. วารสารพุทธจิตวิทยา, 8(2), 321–334.
- พระมหาจักรพล สิริธโร. (2563). การเผยแผ่พุทธศาสนาในยุคไทยแลนด์ 4.0. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 11(1), 80–90.
- พระศุภชาติ (ธมฺมสุสโร) สำลีวงศ์, พระปฐมพร (กิตติวิโร) อรุณรักษ์, รัชฎาภรณ์ ลิ้มปิ่นทอง มณีสชา มะลิตอง, และพระครูบวรชัยวัฒน์. (2567). นวัตกรรมสื่อสังคมออนไลน์เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา. วารสาร มหาจุฬานาครทรรศน์, 11(1), 52–60.
- สุนีย์ โคธีรานุรักษ์, ทวีศิลป์ กุลนภาดล และอภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์. (2565). พัฒนาการของการนำเทคโนโลยีที่ เปลี่ยนแปลงพลิกผันมาใช้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย. วารสารมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 7(2), 102–119.
- ศุภสิณี รัตตะคุ ภัทธิดา แรงทน และพุไทย วันหากิจ. (2565). แนวคิดและความเชื่อในการสร้างพระเครื่องจาก อดีตสู่ปัจจุบัน. วารสารบรรณการศึกษามนุษยสังคมศาสตร์, 3(2), 21–35.
- อุทิส ศิริวรรณ. (2560). สถานการณ์พระพุทธศาสนาในโลกตะวันตก. วารสารธรรมธारा, 3(2), 79–141.